

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 28/05/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 087: Hoằng pháp và hộ pháp đều là Phật Bồ Tát

Hòa Thượng chỉ dạy rằng người hoằng pháp và hộ pháp phải là Phật Bồ Tát hoặc người mang tâm hạnh của Phật Bồ Tát thì họ mới có thể làm tròn bổn phận, vai trò của mình. Người thế gian thường có đồ kị, luôn “*tự tư tự lợi*” nên nếu họ làm người hoằng pháp và hộ pháp thì họ không thể làm tròn được vai trò của những vị trí này. Nếu không phải là Phật Bồ Tát thì những việc họ làm chỉ là “*danh vọng lợi dưỡng*”. Đây là điểm khai thị cho chúng ta rằng chính mình chỉ tin vào lời dạy của Phật Bồ Tát Thánh Hiền mà không tin vào người thế gian. Vì những việc mà người thế gian làm đều xuất phát từ “*tự tư tự lợi*”, nhằm thỏa mãn “*danh vọng lợi dưỡng*”, thỏa mãn “*cái ta*”.

Hoằng pháp chính là thầy cô giáo còn hộ pháp là người mở trường, mời giáo viên đến dạy học. Hòa Thượng đã khẳng định như vậy khiến chúng ta cảm thấy rất gần gũi. Vậy tự phản tỉnh xem chúng ta đang gánh vác vai trò nào vậy? Tâm cảnh của chúng ta có đúng với vai trò mà mình đang đảm nhiệm không? Hòa Thượng nói: “***Chúng ta đã giác ngộ rồi, đã phản tỉnh rồi chỉ còn chút xíu thôi. Một chút xíu cũng không được!***” Ý câu này là gì? Là chúng ta làm được nhiều việc tốt rồi nhưng chỉ còn một vài sai phạm nhỏ thôi. Còn một vài sai phạm nhỏ cũng không được!

Quán chiếu lại mới thấy chúng ta chẳng những còn chút xíu, còn một vài mà thật ra là còn rất nhiều. Những khởi tâm động niệm, hành động tạo tác của chúng ta đều đang vận hành với tâm “*tự tư tự lợi*”. Nhiều người tự cho rằng họ tu hành rất khá, bản thân đã nỗ lực rất nhiều, tuy nhiên, nếu so sánh với những người xung quanh thì họ chưa nỗ lực, vẫn đang tùy thuận tập khí xấu ác, sự lười biếng, giải đãi, chệnh mảng, nhếch nhác của bản thân. Còn nếu so với Phật Bồ Tát Thánh Hiền thì còn rất xa, không thể so sánh nổi.

Trong xã hội, có những người luôn hy sinh phụng hiến nhưng ngược lại, vẫn có những người chưa làm tốt vai trò của mình. Người khác nhìn thấy cũng muốn cho họ tiến bộ nhưng họ càng lúc càng tệ hơn, luôn để tập khí dẫn dắt. Nên nhớ rằng Phật pháp có câu: “*Chúng ta chậm một ngày thành tựu thì chúng sanh thêm một ngày đau khổ*”, do đó, nếu để đợi chúng ta, với tư cách là thầy cô giáo, hoàn thiện bản thân thì có lẽ các con đã qua tuổi giáo dưỡng. Tuy vậy, các thầy lớn luôn từ bi, luôn cho thêm thời gian để chờ đợi chúng ta chân thật hoàn thiện mình nhưng có lẽ chúng ta đang càng lúc càng tệ hơn.

Cho nên Hòa Thượng mới nói rằng người hoằng pháp và hộ pháp đều là Phật Bồ Tát thì mới làm tròn vai trò bốn phận này. Nếu là phàm phu thì chỉ là gặp danh dính danh, gặp lợi dính lợi, gặp ăn dính ăn, gặp ngủ dính ngủ. Bản thân tôi không nghĩ mình là ai, chỉ nỗ lực làm việc, thậm chí từng có thời điểm, làm đến hơn 7 giờ tối mới nghỉ. Trong khi đó, một vài người đến hỗ trợ lại có biểu hiện không đúng mực về ngôn từ và lời nói khiến người khác mất niềm tin. Ban đầu nghe thông tin này, tôi cảm thấy lạ lùng rằng vì sao khi người ta làm việc, người ta nhất định phải có địa vị nào đó thì mới làm được việc hay sao? Qua đây, tôi mới hiểu thêm rằng con người ngày nay quá nặng danh vọng địa vị. Dù không ai phong thì họ cũng tự phong cho mình cái danh ảo, để rồi được quyền nói, được quyền mắng người.

Hòa Thượng từng dạy rằng “*Tài Sắc Danh Thực Thùy – địa ngục ngũ điều căn*”, nghĩa là ai bị ô nhiễm bởi năm dục này sẽ đi thẳng xuống địa ngục. Ban đầu tôi khởi tâm rằng sao lại có thể nặng đến thế? Dần dần, qua quan sát, tôi thấy rằng, người ta chỉ vì chút danh, chút lợi, chút lời khen thì mũi nở to như trái táo còn một lời chê thì mũi chỉ còn bằng trái ấu.

Phật Bồ Tát dạy chúng ta phải quên đi chính mình, quên đi “*cái ta*”. Đừng đi đến đâu vẫn cứ mang theo thân phận ta đây là gì đó! Tốt nhất hãy là một người biết hy sinh phụng hiến, có thể tận tâm tận lực phục vụ cho mọi người. Đó chính là bốn phận! Hãy xét xem sự hy sinh phụng hiến của Phật Bồ Tát Thánh Hiền như thế nào mà lại có thể làm lợi ích chúng sanh được vô lượng vô biên, còn chúng ta vì luôn chấp trước vào một địa vị thân phận nào đó nên lợi ích mang lại không lớn.

Cho nên, những người hoằng pháp, hằng ngày làm công tác giảng dạy và người hộ pháp, chính là người hộ trì, đều phải mang tâm và hạnh của Phật Bồ Tát thì mới có thể làm tốt vai trò bốn phận của họ. Nếu không được như vậy thì khi được đặt vào vị trí có danh thì họ dính danh, vào vị trí có lợi thì họ dính lợi. Đây là điểm chúng ta phải phản tỉnh!

Hòa Thượng nói: “***Vai trò bốn phận của chúng ta là gì? Chúng ta mang tâm nguyện gì để hoàn thành vai trò bốn phận đó? Có chân thật hy sinh phụng hiến không hay là đang vì danh vì lợi?***” Quan trọng nhất là tận trách nhiệm, tận bốn phận, dốc hết trách nhiệm trong vai trò, bốn phận của mỗi cá nhân. Điều này đã được Tổ Ấn Quang chỉ dạy không chỉ cho người tu hành mà còn cho tất cả mọi người. Như vậy, nếu là hoằng pháp, tức là thầy cô giáo thì phải làm tận trách nhiệm của người hoằng pháp hay tận trách nhiệm của thầy cô giáo. Còn nếu là làm hộ pháp, là người mở trường mời giáo viên đến dạy, thì cũng phải tận trách nhiệm.

Dù là thế gian hay xuất thế gian, người hộ pháp và hoằng pháp đều phải mang tâm hạnh của Phật Bồ Tát. Nếu không có tâm này thì họ chỉ vì danh lợi, vì “*tự tư tự lợi*” mà làm. Người có tâm như thế, chúng ta có nên nghe theo không? Chúng ta nên nghe theo Phật Bồ Tát vì các Ngài hoàn toàn “*vì chúng sanh mà hy sinh phụng hiến*” một cách vô

điều kiện. Tuy nhiên, đáng tiếc rằng, đến bây giờ, còn có rất nhiều người chạy theo thứ ảo danh ảo vọng ấy. Đừng nghĩ rằng dễ dàng chuyển hóa những thứ không thật đó! Từ vọng đi vào vọng mà muốn hết vọng, hay từ trong danh lợi mà muốn thoát ra khỏi danh lợi là điều thật mơ hồ.

Con người chỉ vì một chút danh thôi thì đã chết trong danh, có một chút lợi thì đã hám cái lợi. Cho nên đó là lí do vì sao phàm phu mãi đau khổ! Nếu chúng ta vượt thoát được điều này thì cho dù thân phận thấp hèn, thân tướng có thế nào thì vẫn là tâm cảnh của Phật Bồ Tát, tự tại an vui. Điều này tốt đẹp hơn là thân tướng sang trọng, bánh bao mà có tâm cảnh của một phàm phu tội lỗi.

Hòa Thượng nói: **“Người thể gian nhìn thấy người khác tốt hơn mình thì trong lòng cảm thấy vô cùng khó chịu.”** Đây là dấu hiệu để nhận biết chính mình là một phàm phu, còn Thánh nhân thì không như vậy. Thánh nhân thấy người khác tốt, thấy người khác tiến bộ vượt bậc thì các Ngài hoan hỉ, tán thán. Qua đây, chúng ta không cần hỏi ai mà có thể tự biết bản thân đang ở tâm cảnh của một phàm phu hay Thánh Hiền. Phàm phu thì **“tự tư tự lợi”**, đố kị và luôn gây chướng ngại. Chúng ta cứ ngỡ rằng bản thân mình không gây chướng ngại cho ai mà đâu biết tên giặc chướng ngại này rất tinh vi và xảo quyệt.

Hoằng pháp và hộ pháp đều vô cùng quan trọng. Hòa Thượng nói rằng nhờ sự hộ pháp 30 năm như một ngày của bà Hàn Quán Trưởng nên ngày ngày, Hòa Thượng đều có môi trường, có nơi chốn để hoằng pháp không một ngày nào gián đoạn. Nếu không có sự hộ pháp đó thì Ngài cũng không thể có cơ hội duy trì trên bục giảng liên tục như thế. Tuy nhiên, người hộ pháp vì mục đích gì mà làm? Tận tâm tận lực vì chúng sanh hay **“tự tư tự lợi”** mà làm? Đây là việc của cá nhân mỗi người! Hòa Thượng biết rất rõ việc này, biết rõ người hộ pháp làm vì điều gì. Nếu vì danh vì lợi thì đó là việc của họ.

Tôi cũng học theo Hòa Thượng. Tôi biết ai làm vì danh vì lợi nhưng đó là việc của họ. Điều quan trọng là ngày ngày, giờ giờ và trong mọi sự mọi việc, tôi đều phản tỉnh, kiểm soát bản thân xem chính mình có vì danh vì lợi không? Cho nên Hòa Thượng mới nói rằng người hoằng pháp, hộ pháp đều là Phật Bồ Tát. Nếu không là Phật Bồ Tát thì họ làm chỉ vì danh vì lợi. Nếu chân thật là Phật Bồ Tát hoặc mang tâm cảnh của Phật Bồ Tát thì họ mới làm lợi ích chúng sanh, mới chân thật phát dương quang đại lời giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền.

Hòa Thượng nhắc lại câu chuyện của Đại sư Huệ năng và pháp sư Ấn Tông. Pháp sư Ấn Tông là người nổi tiếng một phương nhưng khi biết Lục tổ đắc pháp nơi Ngũ tổ nên lay Lục tổ Huệ Năng làm thầy và trở thành hộ pháp cho Ngài. Ngài đã không cần danh vọng lợi dưỡng. Một người được cả một phương cung kính mà làm như vậy thì nhiều người khác thấy thế cũng sẽ nghe theo. Hòa Thượng nói: **“Ấn Tông lúc đó là người ở phương Nam, đã là lãnh tụ ở một phương, thế mà sau khi biết được Lục Tổ Huệ Năng đắc pháp nơi Ngũ tổ và là người chân thật có thể hoằng pháp lợi sanh,**

cho nên đã nâng Lục Tổ lên cao và tự hạ thấp bản thân mình, nhận mình là học trò và Lục Tổ là thầy.

“Nếu Ấn Tông không phải là người tái lai thì không làm được việc này. Một người bình thường đối với người tài năng thì luôn tìm cách cản trở. Vì sao vậy? Vì luôn sợ họ cao hơn mình. Thế nhưng, một người không phải là phàm phu thì khác hoàn toàn. Nhìn thấy người tài, người có năng lực thì luôn luôn là ủng hộ, hộ trì.” Từ điểm này chúng ta xét xem, có mấy người phát tâm đi hộ trì hay chỉ toàn là đi cản trở, phá hoại thì nhiều?

Từ sự khảo thị này, chúng ta hãy xem lại vai trò của chính mình, đang là người hoằng pháp, hộ pháp hay trực tiếp vai trò nào đó? Và chúng ta dùng tâm thái gì để làm? Có chân thật là mang tâm, mang nguyện, mang hạnh của Phật Bồ Tát mà làm hay không? Nếu làm với tâm “*tự tư tự lợi*” thì thật là đáng tiếc bởi như vậy sẽ không nhìn ra việc mà làm. Nếu mang một tâm “*vô tư vô cầu*” thì có rất nhiều việc, thậm chí không đủ thời gian để làm. Nếu mang tâm hy sinh phụng hiến thì nơi chúng ta làm sẽ không còn việc cho người khác nữa vì mình đã làm hết rồi. Còn nếu tâm tự tư ích kỷ, sợ khổ sợ khó, thì mọi việc sẽ ê chề ra đó. Nếu không nhìn nhận ra điều này thì biết đến bao giờ chúng ta mới thành tựu, mới lợi ích được chúng sanh?

Nếu không thành tựu thì không thể lợi ích chúng sanh. Việc học Phật pháp phải trải qua quy trình bắt đầu từ tự giác, giác tha rồi mới giác hạnh viên mãn nghĩa là không ngừng hoàn thiện bản thân để có thể làm tốt nhất vai trò bốn phận của chính mình. Tuy nhiên, có người chỉ nhận vai trò trên danh nghĩa, họ không thích làm khối trưởng mà chỉ muốn làm hiệu trưởng, vậy làm hiệu trưởng thì dẫn người ta đi đâu? Đó mới là điều quan trọng! Hòa Thượng nhắc đến Thiện Tài Đồng Tử trong Kinh Hoa Nghiêm luôn xem mọi người là thầy còn bản thân là học trò. Điều này khảo thị cho chúng ta nên hướng đến tất cả mọi người mà học tập, điều tốt thì hấp thụ và điều không tốt thì loại ra. Trong số 53 vị thầy mà Thiện Tài Đồng Tử có cả kỹ nữ, đồ tể. Ngài tham học những người đó nhưng biết lấy bỏ rõ ràng chứ không ôm đồm. Điểm nhấn ở đây là Ngài xem mọi người là thầy còn bản thân là trò.

Chúng ta thì sao? Tuy không nói ra nhưng mắt luôn nhìn người khác là trò còn bản thân là thầy. Hòa Thượng dạy rằng đến khi tự nhận ra mình không bằng người khác thì có đuổi theo cũng không kịp. Người ta đã đi rất xa rồi. Thời gian cũng không còn nữa. Thời gian sinh mạng của chúng ta không phải là vô tận! Kể cả tuổi thọ là ba vạn sáu ngàn ngày mà mỗi ngày xé một tờ lịch thì chẳng mấy chốc mà hết cuốn lịch ba vạn sáu ngàn ngày đó.

Cho nên Hòa Thượng nói: **“*Khác biệt giữa Thánh Hiền và phàm phu là ở chỗ Thánh Hiền không có “cái ta”, chỉ biết hy sinh phụng hiến còn phàm phu mang theo “cái ta” nên mọi việc làm đều “vì ta” mà làm, do đó, không tiếp nhận, không học hỏi, luôn cho rằng không ai bằng mình.*”** Phàm phu khi biết mình sai thì đã muộn, thời

gian không còn, đã già rồi. Ngược lại, người biết mình ngu dốt thì luôn nỗ lực, tiến bộ rất nhanh. Quan trọng là họ nghe lời, thật làm nên chỉ trong thời gian ngắn, họ đã hoàn toàn thay đổi. Người tự cho mình là giỏi rồi ngạo nghễ đi thuyết giảng trong tâm cảnh của người háo danh háo lợi, đã làm nhiều người mất đi tín tâm, khiến họ không muốn học chuẩn mực Thánh Hiền. Họ nêu câu hỏi: *“Những người học chuẩn mực Thánh Hiền lâu năm mà còn như vậy, thì tôi có cần phải học chuẩn mực Thánh Hiền không?”* Nhiều người không học văn hóa truyền thống vẫn có đời sống tốt, tuy nhiên nếu có văn hóa truyền thống thì đời sống của họ sẽ tốt hơn nữa, tốt một cách dài lâu hơn.

Điểm cần phản tỉnh là chính những người học văn hóa truyền thống đã làm người khác mất đi niềm tin. Thông qua lời dạy của Hòa Thượng trong bài học này, mỗi người trong chúng ta, với vai trò là giáo viên, hiệu trưởng hay chủ tịch hội đồng quản trị hãy xem lại vai trò của mình, đã thật sự mang tâm nguyện hạnh của Phật Bồ Tát hay chưa? Cho dù chúng ta chưa đạt được cảnh giới đó thì chúng ta vẫn phải hướng đến đó mà làm thì mới có thể hoàn thành tốt được vai trò, trách nhiệm, bổn phận của mình. Là người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền, trước nhất, chúng ta làm theo tâm hạnh của Thánh Hiền, rồi nâng lên, chúng ta mang tâm hạnh của Phật vào thực hành.

Có một vài nơi được khen là rất tốt nhưng người ở nơi đó không học Thánh Hiền nữa mà đi học pháp thế gian, làm sao để kiếm được nhiều tiền. Vì sao như vậy? Tất cả đều có lý do cả! Người lãnh đạo nơi đó, bề ngoài tưởng tốt nhưng thật ra không tốt. Họ đang vì danh lợi mà làm nên từ trường danh lợi đó sẽ chiêu cảm những người dưới cũng truy cầu danh lợi. Ông bà xưa có câu: *“Ngu tâm ngu, mã tâm mã”* là vậy! Người không có danh lợi thì người háo danh lợi có đến với mình được không? Mình không ảo danh ảo vọng thì người ảo danh ảo vọng có đến gần mình được không? Không đồng thanh thì sao tương ứng, không đồng khí thì sao tương cầu. Tất cả đều có nhân quả hết!

Trong Quần Thư Trị Yếu có câu chuyện rất hay về nạn châu châu năm đó đã khiến nhà vua tự nhận rằng nạn châu châu là do lỗi của mình, là do mình chưa đủ đức hạnh. Nhà vua ra cánh đồng, nuốt một con châu châu và nói: *“Hãy cắn xé tâm can của ta đi, vì lỗi của ta, ta là người lãnh đạo mà ta chưa tốt”*. Người hầu thất kinh: *“Sao bệ hạ làm vậy, làm vậy sẽ tổn hại long nhan của bệ hạ?”*. Nhà vua liền nói: *“Vì ta không tu đức nên lỗi tại ta. Ta muốn gánh vác sự tổn hại này cho mọi người”*. Sau khi nhà vua khởi tâm như vậy thì nạn châu châu liền mất.

Qua đây, chúng ta thấy sự phản tỉnh của người lãnh đạo có ảnh hưởng rất rõ ràng, nếu cấp dưới chưa tốt là do mình chưa tốt. Cho nên dù ở vai trò, vị trí nào thì phải mang tâm của Phật Bồ Tát mà làm. Đó là tâm vô tư vô cầu, hy sinh phụng hiến. Còn nếu mang tâm *“tự tư tự lợi”* thì sẽ gặp chướng ngại! Làm gì có việc mình thì *“tự tư tự lợi”*, còn người khác sẽ hy sinh phụng hiến! Họ cũng sẽ *“tự tư tự lợi”* thôi!

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

*Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học
tập mang lại lợi ích cho mọi người!*